

Atak na szkołę w Ugandzie

Roksana Pawężka

Security
in practice

Atak na szkołę w Ugandzie

Opracowała: Roksana Pawężka

16 czerwca 2023 r. około godziny 23.30 w Lhubirira Secondary School w Mpondwe doszło do ataku na szkołę. Z raportu policyjnego wynika, że zginęły 42 osoby, z czego 37 to uczniowie – 20 z nich zostało zaatakowanych maczetami, a 17 spłonęło. Do szpitala przewieziono osiem osób w stanie krytycznym. Służby podejrzewają, że oskarżeni dopuścili się uprowadzenia sześciorga uczniów¹. Władze kraju o masakrę posądzają bojowników z Sojusznicznych Sił Demokratycznych (The Allied Democratic Forces, ADF)². Stacja BBC podaje, że jest to pierwszy atak na ugandyjską szkołę od 25 lat³.

Mapa 1. Uganda i państwa sąsiadujące.

¹ Uganda school attack: Dozens of pupils killed by militants linked to Islamic State group, „BBC”, 17.06.2023, <https://www.bbc.com/news/world-africa-65937484>, 11.08.2023.

² W. Kamusiime, Lhubirira school terror attack death toll still stands at 42 and not 50 as alleged. 25 bodies identified so far, „Uganda Police Force”, 19.06.2023, <https://www.upf.go.ug/lhubirira-school-terror-attack-death-toll-still-stands-at-42-and-not-50-as-alleged-25-bodies-identified-so-far/>, 28.07.2023.

³ Uganda school attack: Dozens of pupils killed...

Przebieg zdarzeń

Ataku dokonało pięciu bojowników. Zdaniem świadka mężczyźni mieli na sobie ciemnozielone ubrania. Posiadali broń, siekierę i maczety⁴. Dowódca ugandyjskiej armii podał, że napastnicy w mieście przebywali prawdopodobnie dwa dni. W tym czasie przygotowywali się do dokonania zamachu. Jeden z członków grupy dzień wcześniej został skierowany do szkoły, najprawdopodobniej w celu zapoznania się z układem pomieszczeń⁵.

Cały dzień przebiegł zgodnie z ich planem. Młodzież każdego wieczoru przed snem śpiewała. Hałas dobiegający z budynków nie był niczym nadzwyczajnym, więc sąsiedzi początkowo zlekceważyli krzyki dochodzące z akademika⁶.

Pierwszą ofiarą napastników była osoba nadzorująca⁷. Następnie zamachowcy skierowali się do pokoi młodych ludzi. Zażądali otwarcia drzwi. Uczniowie stanowczo się sprzeciwili, a w tym czasie pozostali starali się ukryć. Napastnicy udali się do sypialni dziewcząt. Znęcali się nad nimi, używając maczet, a następnie zbezczeszili ich ciała. Po zakończeniu tortur na uczennicach wrócili do akademika chłopców. Tym razem udało im się dostać do ich części⁸. BBC informuje, że zamachowcy, po ataku, wrzucili bombę do akademika. Nie jest jasne, czy spowodowało to pożar w budynku. Całe zdarzenie trwało 90 minut⁹.

Sąsiedzi poinformowali służby, że pod koniec ataku słyszano takie zdania, jak: „Zadanie zostało wykonane”, „Allahu Akbar” (Bóg jest największy), a także „Udało nam się zdestabilizować kraj Museveniego”. Sprawcy mieli posługiwać się językiem suahili¹⁰. Kilkoro uczniów uprowadzono i prawdopodobnie przydadzą się do noszenia skradzionej żywności. Napastnicy podczas wydostawania się z wioski palili też sąsiednie domy i zabijali ich mieszkańców¹¹.

⁴ Uganda school attack: What we know so far, „Al Jazeera”, 18.06.2023,

<https://www.aljazeera.com/news/2023/6/18/uganda-school-attack-what-we-know-so-far>, 28.07.2023.

⁵ Uganda: Atak terrorystyczny na szkołę. Jest wiele ofiar, „RP”, 17.06.2023,

<https://www.rp.pl/przestepczosc/art38621201-uganda-atak-terrorystyczny-na-szkole-jest-wiele-ofiar>, 28.07.2023.

⁶ A. Lime, A. Okumu, Uganda school attack: ‘Gospel songs interrupted by screaming’, „BBC”, 18.06.2023,

<https://www.bbc.com/news/world-africa-65945814>, 28.07.2023.

⁷ S. Neiman, ‘So many dead bodies’: Militia school attack haunts Uganda town, „Aljazeera”, 27.06.2023,

<https://www.aljazeera.com/features/2023/6/27/so-many-dead-bodies-militia-school-attack-haunts-ugandan-town>, 28.07.2023.

⁸ Tamże.

⁹ A. Lime, A. Okumu, Uganda school attack...

¹⁰ Tamże.

¹¹ S. Neiman, ‘So many dead bodies’: Militia school attack...

Jak udało się przeżyć ocalałym?

Kilkoro uczniów udzieliło wywiadów, dzięki którym dowiadujemy się, jaka metoda pozwoliła im oszukać napastników i uratować swoje życie podczas ataku terrorystycznego:

- ⟨ jedna z dziewcząt schowała się pod łóżkiem i modliła się o swoje życie. Gdy nadarzyła się okazja, uciekła przez okno i pobięła do pobliskiej wioski po pomoc¹²;
- ⟨ dwunastoletni chłopiec, gdy poczuł, że jest w niebezpieczeństwie, ukrył się w krzakach i pozostał tam do przyjazdu służb¹³;
- ⟨ kolejny ocalały położył się obok zakrwawionych ciał przyjaciół. Następnie rozmazał krew na swoim ciele, aby bojownicy myśleli, że jest martwy¹⁴;
 - reszta uczniów ukryła się pod łóżkami, gdy usłyszano pierwsze strzały¹⁵.

Kim są sprawcy?

Zdaniem Ugandyjskich Służb Bezpieczeństwa za atakiem na szkołę w Lhubirira Secondary School w Mpondwe stoją członkowie ADF.

Grupę w połowie lat 90. XX w. założył Jamila Mukulu – chrześcijanin, który przeszedł na islam. Zgromadził wokół siebie zwolenników niezadowolonych z traktowania muzułmanów przez rząd Ugandy. Ugrupowanie powstało z połączenia kilku frakcji rebeliantów – były to: Sojuszniczy Ruch Demokratyczny, Narodowa Armia Wyzwolenia Ugandy (NALU) i bojownicy ruchu Tablighi Jamaat. Jego członkowie początkowo pochodzili głównie ze środkowej Ugandy¹⁶. Według ONZ większość z nich to islamiści, którzy chcą ustanowić prawo szariat w Ugandzie¹⁷. Ich zdaniem społeczność muzułmańska w tym kraju nierzadko jest celem ataków sił bezpieczeństwa i czuje się marginalizowana¹⁸. Charakterystyczną cechą działania grupy są dobrze skoordynowane ataki.

Reakcje służb

¹² I. Ojoko, *Uganda School Attack: Survivors Share Their Horrific Ordeal*, „BBN”, 20.06.2023, <https://bnn.network/world/uganda/uganda-school-attack-survivors-share-their-horrific-ordeal/>, 29.07.2023.

¹³ Tamże.

¹⁴ A. Lime, A. Okumu, *Uganda school attack...*

¹⁵ B. Hallowell, *'I Pretended to Be Dead': Uganda School Massacre Survivor Tells How He Survived Terrorist Horror*, „CBN”, 24.06.2023, <https://www2.cbn.com/news/world/i-pretended-be-dead-ugandan-school-massacre-survivor-tells-how-he-survived-terrorist>, 5.08.2023.

¹⁶ *Allied Democratic Forces*, https://www.wikiwand.com/en/Allied_Democratic_Forces, 1.08.2023.

¹⁷ J. Pike, *Allied Democratic Forces*, „Globalsecurity”, 15.07.2023, https://www.globalsecurity.org/military/world/para/adf.htm?utm_content=cmp-true, 1.08.2023.

¹⁸ Tamże.

Służby po uzyskaniu informacji o zaistniałym ataku terrorystycznym na szkołę wkroczyły, aby udzielić pomocy poszkodowanym i w celu zatrzymania przestępców. Po przybyciu na miejsce musiały zacząć szybko działać. Na zaatakowanym terenie panował pożar. Pierwsze ofiary znaleziono na terenie kompleksu. W środku wciąż uwięzieni byli ocalali wraz ze zwłokami rówieśników.

Ludowe Siły Obrony Ugandy (Uganda People's Defence Forces, UPDF) przystąpiły do działań, które miały na celu odnalezienie uprowadzonych dzieci, a także grupy rebeliantów. Osoby uprawnione skierowano do przeszukania Parku Narodowego Wirunga. Do akcji włączono również samoloty, które miały pomóc w śledzeniu podejrzanych¹⁹. Portal CNN informuje, że udało się odnaleźć trzech uczniów, dwójkę dzieci i kobietę. Znajdowali się w parku na terenie Republiki Demokratycznej Konga²⁰.

Według „Reuters” grupa została rozbita przez ugandyjskie wojsko²¹. Aresztowano 25-letniego podejrzanego Kalenzi Resto. Dowodem w jego sprawie jest wideo, które udostępniono w mediach społecznościowych²². Pozostali napastnicy uciekli przez granicę do rozległych dżungli wschodniego Konga, skąd atakują cele cywilne i wojskowe zarówno w Kongo, jak i Ugandzie²³.

¹⁹ Uganda. Atak na szkołę z internatem. Dziesiątki uczniów nie żyją, „Polsat News”, 17.06.2023, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2023-06-17/uganda-atak-na-szkole-z-internatem-dziesiatki-uczniow-nie-zyja/>, 11.08.2023.

²⁰ L. Madowo, N. Princewill, *Three students abducted in deadly school attack rescued by Ugandan forces*, „CNN”, 21.06.2023, <https://edition.cnn.com/2023/06/21/africa/students-rescued-uganda-school-attack-intl/index.html>, 22.08.2023.

²¹ E. Biryabarema, *Militants kill 37, abduct six others in attack on Ugandan school*, „Reuters”, 17.06.2023, <https://www.reuters.com/world/africa/uganda-police-say-25-people-killed-terrorist-attack-mpondwe-2023-06-17/>, 1.08.2023.

²² L. Madowo, N. Princewill, *Three students abducted in deadly...*

²³ E. Biryabarema, *Militants kill 37, abduct six others...*